

RIKSDAGENS SVAR 69/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till järnvägs- lag och till vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till järnvägs- och till vissa lagar som har samband med den (RP 16/2006 rd).

Beredning i utskott

Kommunikationsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (KoUB 11/2006 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Järnvägs- lag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte och tillämpningsområde

Syftet med denna lag är att främja järnvägs-
trafiken, järnvägssystemets driftskompatibilitet
och användningen av bannätet. Syftet med lagen
är dessutom att utveckla järnvägssäkerheten.

Lagen tillämpas på rätten att utfärda föreskrif-
ter om privata spåranläggningar så som anges i
28 § 3 mom., tillstånd för ibruktagande av struk-
turella delsystem så som anges i 35 och 36 §, re-
gistrering av rullande materiel så som anges i
37 §, tillsynen över privata spåranläggningars
säkerhet och driftskompatibilitet så som anges i
46 § och rätten att använda privata spåranlägg-
ningar så som anges i 57 § 3 mom. Lagen tillämp-
as inte på de banor och privata spåranläggning-

ar som enbart används för lokala eller historiska
ändamål eller för turism eller på banor som är åt-
skilda från det övriga bannätet och den rullande
materielen på dessa.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *järnvägsföretag* ett bolag eller någon an-
nan sammanslutning av privaträttslig art som
med stöd av koncession som beviljats inom
Europeiska ekonomiska samarbetsområdet så-
som sin huvudsakliga verksamhet bedriver järn-
vägstrafik och som förfogar över den rullande
materiel som behövs för trafiken; som järnvägs-
företag betraktas också sammanslutningar som
endast tillhandahåller dragkraft,

2) *bannät* statens bannät, som förvaltas av
Banförvaltningscentralen,

3) *bedrivande av järnvägstrafik* den trafik som järnvägsföretag och museitrafikoperatörer bedriver på bannätet,

4) *bankapacitet* den förmåga att förmedla tågtrafik som en järnvägslinje har och som följer av bannätets egenskaper samt som avser en viss tidsperiod, dock inte tågtrafik som har direkt samband med banhållningen,

5) *den som ansöker om bankapacitet* ett järnvägsföretag och en internationell sammanslutning av järnvägsföretag,

6) *museitrafik* sådan till sin omfattning obetydlig trafik som en sammanslutning bedriver utan vinstsyfte på bannätet med museimateriel eller jämförbar materiel,

7) *privat spåranläggning* en till bannätet ansluten spåranläggning som inte är statsägd och inte förvaltas av Banförvaltningscentralen,

8) *järnvägssystem* bannätet och privata spåranläggningar samt de spårfordon som används i trafik längs dem,

9) *transeuropeiska järnvägssystemet* den helhet som bildas av det järnvägssystem för konventionella tåg som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/16/EG om driftskompatibiliteten hos det transeuropeiska järnvägssystemet för konventionella tåg, nedan *driftskompatibilitetsdirektivet för konventionella tåg*, och det järnvägssystem för höghastighetståg som avses i rådets direktiv 96/48/EG om driftskompatibiliteten hos det transeuropeiska järnvägssystemet för höghastighetståg, nedan *driftskompatibilitetsdirektivet för höghastighetståg*,

10) *driftskompatibilitet* egenskapen hos det transeuropeiska järnvägssystemet att erbjuda säker tågtrafik utan driftsavbrott samtidigt som erfordrade prestandakrav uppfylls,

11) *väsentliga krav* de allmänna och särskilda tekniska krav som avses i bilaga III till driftskompatibilitetsdirektivet för konventionella tåg och i bilaga III till driftskompatibilitetsdirektivet för höghastighetståg och som det transeuropeiska järnvägssystemet, delsystemen, driftskompatibilitetskomponenterna och gränssnitten skall uppfylla,

12) *teknisk specifikation för driftskompatibilitet* de krav som varje delsystem och varje be-

ståndsdel i ett delsystem underkastas för att de väsentliga kraven skall kunna uppfyllas och driftskompatibiliteten hos det transeuropeiska järnvägssystemet säkerställas,

13) *delsystem* en uppdelning av det transeuropeiska järnvägssystemet på strukturella eller funktionella grunder,

14) *driftskompatibilitetskomponenter* alla grundläggande komponenter, grupper av komponenter, underenheter eller kompletta enheter som har införlivats eller avses att införlivas i ett delsystem och som driftskompatibiliteten hos det transeuropeiska järnvägssystemet är beroende av,

15) *ombyggnad* sådant större arbete för att ändra ett delsystem eller av en del av ett delsystem som förbättrar delsystemets totala prestanda,

16) *modernisering* sådant större arbete för att byta ett delsystem eller en del av ett delsystem som inte ändrar delsystemets totala prestanda,

17) *ibruktagande* alla åtgärder som sammantagna gör att ett delsystem färdigställs för projekterad drift,

18) *gemensamma säkerhetsindikatorer* den information som skall samlas in för att göra det lättare att bedöma hur säkerhetsmålen uppnås och för att övervaka den allmänna utvecklingen av säkerheten och som uppräknas i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/49/EG om säkerhet på gemenskapens järnvägar och om ändring av rådets direktiv 95/18/EG om tillstånd för järnvägsföretag och direktiv 2001/14/EG om tilldelning av infrastrukturkapacitet, uttag av avgifter för utnyttjande av järnvägsinfrastruktur och utfärdande av säkerhetsintyg, nedan *järnvägssäkerhetsdirektivet*,

19) *gemensamma säkerhetsmål* den lägsta säkerhetsnivå för järnvägssystemet som avses i artikel 7 i järnvägssäkerhetsdirektivet,

20) *gemensamma säkerhetsmetoder* de metoder som avses i artikel 6 i järnvägssäkerhetsdirektivet och som utarbetats för beskrivning av hur säkerhetsnivån och uppnåendet av säkerhetsmålen och uppfyllandet av andra säkerhetskrav bedöms,

21) *anmäلت organ* en myndighet eller en finländsk juridisk person som kontrollerar delsystem eller bedömer driftskompatibilitetskomponenternas överensstämmelse och lämplighet.

3 §

Finansiering av banhållningen

Bannätet underhålls och byggs ut i den utsträckning som statliga budgetanslag och övrig finansiering tillåter. Den banavgift som avses i 3 kap. skall användas för finansiering av banhållningen. Banavgiften beaktas i statsbudgeten.

4 §

Beskrivning av bannätet

Banförvaltningscentralen offentliggör för dem som ansöker om bankapacitet separat för varje tågplanepåstämning i beskrivningen av bannätet uppgifter om de bestämmelser i denna lag samt om de med stöd av denna lag utfärdade bestämmelser och föreskrifter som gäller

- 1) tillträdesrätt till bannätet,
- 2) grunderna för hur banavgifterna bestäms,
- 3) ansökan om bankapacitet och därtill anslutna tidsfrister,
- 4) kraven på och godkännandet av järnvägarernas rullande materiel, och
- 5) andra omständigheter som gäller förutsättningarna för bedrivande och inledande av järnvägstrafik.

Banförvaltningscentralen offentliggör i beskrivningen av bannätet uppgifter om bannätets art och omfattning samt ger närmare uppgifter om detaljerna i fråga om och tillgången på det minimipaket av tillträdestjänster som avses i 13 § samt möjligheterna att utnyttja bannätet och spårförbindelser. I beskrivningen skall också offentliggöras de föreskrifter som Banförvaltningscentralen

- 1) med stöd av 19 § 1 mom. utfärdar om särskild bankapacitet,

2) med stöd av 19 § 2 mom. utfärdar om prioriteringsordningen när bankapaciteten är överbelastad, och

3) med stöd av 24 § 2 mom. utfärdar om de separat för varje järnvägslinje fastställda tröskelkvoterna för minimiutnyttjande av bankapaciteten.

När Banförvaltningscentralen upprättar beskrivningen av bannätet skall den höra dem som ansöker om bankapacitet och är etablerade i Finland samt andra sådana som ansöker om bankapacitet och som vill ha tillträde till Finlands bannät. Banförvaltningscentralen skall publicera beskrivningen i sin föreskriftssamling senast fyra månader före utgången av den genom förordning av statsrådet utsatta tiden för inlämnande av ansökningar om bankapacitet. Om de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. förändras under beskrivningens giltighetstid, skall Banförvaltningscentralen publicera de nya uppgifterna i sin föreskriftssamling.

2 kap.

Bedrivande av järnvägstrafik

5 §

Koncession

För bedrivande av järnvägstrafik krävs en koncession som beviljats av kommunikationsministeriet (*ministeriet*), i vilken kan tas in sådana villkor som kompletterar bestämmelserna i denna lag eller bestämmelser eller föreskrifter som meddelats med stöd av den och som särskilt har samband med trafikens omfattning och art.

Koncessionen kan på ansökan beviljas med begränsningen att den enbart gäller person- eller godstrafik.

Ministeriet omprövar koncessionen och villkoren för den vart femte år efter det att koncessionen beviljats. Dessutom kan ministeriet kontrollera om järnvägsföretaget uppfyller de förpliktelser som företaget i eller med stöd av denna lag har ålagts för bedrivande av järnvägstrafik, om det finns skäl att allvarligt misstänka att förpliktelserna inte uppfylls.

En koncession som har beviljats i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet gäller inom hela samarbetsområdet. Ministeriet skall informera den behöriga myndigheten om ett järnvägsföretag som har fått koncession i en annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet inte längre uppfyller förutsättningarna för att få koncession.

6 §

Förutsättningarna för beviljande av koncession

Ministeriet beviljar en i Finland etablerad sökande koncession för att bedriva järnvägstrafik, om

1) sökanden har för avsikt att som sin huvudsakliga verksamhet bedriva järnvägstrafik med rullande materiel som sökanden förfogar över eller att tillhandahålla dragkraft,

2) sökanden har ett sådant av Järnvägsverket utfärdat eller godkänt säkerhetsintyg som avses i 31 § eller ger motsvarande utredning om sin verksamhet,

3) sökanden är tillförlitlig och de personer som har utsetts till dess operativa ledning är väl ansedda och yrkesmässigt kompetenta,

4) sökanden är tillräckligt solvent så att sökanden enligt en bedömning av de omständigheter som är kända förmår att i minst ett års tid fullgöra alla sina faktiska och förväntade skyldigheter och förpliktelser,

5) sökanden har en sådan tillräcklig ansvarsförsäkring som avses i 11 § eller något annat motsvarande arrangemang.

En person som har utsetts till den operativa ledningen uppfyller inte det i 1 mom. 3 punkten angivna kravet på gott anseende, om han eller hon under de senaste fem åren har dömts till fängelsestraff eller under de senaste tre åren till bötesstraff för allvarligt brott mot bestämmelser eller föreskrifter om anställningsförhållanden, näringsutövning, bokföring, skuldförhållanden, bedrivande av trafik eller trafiksäkerhet och om gärningen visar att han eller hon är uppenbart olämplig att bedriva järnvägstrafik. Detta gäller också brott mot tullbestämmelserna i det fall att sökanden har för avsikt att bedriva internationell järnvägstrafik. Den som utsetts till den operativa ledningen har med tanke på koncessionen rätt att få ett utdrag beträffande sig själv ur straffregistret enligt straffregisterlagen (770/1993) och ur bötesregistret enligt lagen om verkställighet av böter (672/2002).

Det i 1 mom. 3 punkten angivna kravet på yrkesmässig kompetens uppfylls av en sökande

1) som har de kunskaper och den erfarenhet som behövs för att bedriva järnvägstrafik under säkra former och för att övervaka järnvägstrafiken i den utsträckning som ansökan förutsätter,

2) vars säkerhetsansvariga personal har den kompetens som uppgifterna förutsätter, och

3) vars personal, rullande materiel och organisation utgör en garanti för att sökanden kan tillhandahålla tjänster som håller en hög säkerhetsnivå.

Sökanden uppfyller inte det solvenskrav som avses i 1 mom. 4 punkten, om

1) sökanden eller en person som har utsetts till den operativa ledningen har försatts i konkurs eller meddelats näringsförbud enligt lagen om näringsförbud (1059/1985),

2) en person som har utsetts till den operativa ledningen har ansökt om skuldsanering enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993), eller

3) sökanden har av sin verksamhet föranleda, till betydande belopp uppgående obetalda skatter eller lagstadgade socialavgifter som har förfallit till betalning.

Ministeriet kan av särskilda skäl avvika från det krav som avses i 4 mom.

7 §

Ansökan om och beviljande av koncession

För bedömningen av anseendet, den yrkesmässiga kompetensen samt solvensen skall sökanden tillstålla ministeriet uppgifter om

1) de till sökandens operativa ledning utsedda personernas anseende,

2) den rullande materielens särdrag och underhåll, särskilt med avseende på säkerhetskraven,

3) den säkerhetsansvariga personalens kompetens och yrkesutbildning,

4) sina tillgångar och skulder,

5) sitt eget och främmande kapital, tillräckligt specificerade,

6) sina inkomster av och utgifter för verksamheten, inklusive anskaffningsutgifterna för rullande järnvägsmateriel, byggnader, konstruktioner och markområden.

Ministeriet kan av sökanden kräva en analys av dennes ekonomiska tillstånd. Analysen skall vara gjord av en revisor eller revisionsammanslutning som en handelskammare eller Centralhandelskammaren har godkänt.

En ansökan om koncession skall avgöras inom tre månader från det att alla för avgörandet av ärendet behövliga uppgifter har sänts in till ministeriet.

8 §

Ansökningsavgift

Sökanden skall i samband med ansökan om koncession betala staten en ansökningsavgift på 1 000 euro.

9 §

Återkallande av koncession

Om koncessionshavaren inte längre uppfyller villkoren för erhållande av koncession skall ministeriet bereda koncessionshavaren möjlighet att avhjälpa bristen inom en rimlig tid, som inte får vara kortare än två månader räknat från det att ministeriet fick kännedom om bristen. Om koncessionshavaren inte har avhjälpt bristen inom den utsatta tiden eller om koncessionshavaren har försatts i konkurs och dennes ekonomiska ställning inte inom en rimlig tid når upp till den nivå som den koncessionsenliga järnvägstrafiken förutsätter, skall ministeriet återkalla koncessionen helt eller för viss tid.

Samtidigt som ministeriet konstaterar att koncessionshavaren inte längre uppfyller solvenskravet kan det besluta att järnvägstrafiken får fortsätta enligt koncessionen eller begränsad i

högst sex månader. Tillstånd till fortsatt järnvägstrafik får emellertid inte beviljas om järnvägstrafikens säkerhet kan äventyras av att verksamheten fortsätter.

Ministeriet kan återkalla koncessionen helt eller för viss tid, om koncessionshavaren trots den behöriga myndighetens anmärkningar allvarligt och upprepade gånger har brutit mot koncessionsvillkoren eller mot bestämmelserna eller föreskrifterna om järnvägstrafik. Vid obetydliga överträdelser kan ministeriet ge koncessionshavaren en varning.

10 §

Förändringar i järnvägsföretags verksamhet som påverkar järnvägstrafiken

Om ett järnvägsföretag avser att ändra eller utvidga sin verksamhet på ett betydande sätt, skall det till ministeriet lämna in en ny ansökan eller sådan tilläggsutredning som ministeriet begärt. Ministeriet kan på grundval av ansökan bevilja ny koncession eller på basis av tilläggsutredningen samtycka till att verksamheten fortsätter.

Ministeriet kan kräva en utredning ifall koncessionshavarens rättsliga ställning ändras på ett sätt som kan ha betydelse för den koncessionsenliga järnvägstrafiken. Ministeriet skall bedöma förutsättningarna för fortsatt verksamhet så snart som möjligt efter att ha fått koncessionshavarens utredning.

Om ministeriet anser att järnvägssäkerheten kan äventyras vid sådana förändringar som avses i 1 och 2 mom. skall det återkalla koncessionen med iakttagande av vad som bestäms i 9 §.

11 §

Försäkringsplikt

En järnvägsoperatör och ett i 53 § avsett bolag eller annat företag som utför banhållningsarbete skall ha en gällande tillräcklig ansvarsförsäkring eller ha vidtagit motsvarande arrangemang för att täcka skada som orsakas någon annan genom användning av spårfordon på bannä-

tet och som den som bedriver verksamheten enligt lag eller avtal ansvarar för. Vid bedömningen av försäkringens eller arrangemangets tillräcklighet skall hänsyn tas till verksamhetens art och omfattning samt de risker som verksamheten medför. Försäkringen skall vara i kraft under hela den tid som verksamheten bedrivs.

12 §

Inledande och avbrytande av järnvägstrafik

En koncessionshavare har rätt att inleda järnvägstrafik förutsatt att

1) koncessionshavaren har ett sådant av Järnvägsverket beviljat eller godkänt säkerhetsintyg som avses i 31 § och som täcker alla de järnvägslinjer på vilka trafiken skall bedrivas,

2) koncessionshavaren har beviljats den bankapacitet som behövs för den planerade trafiken,

3) koncessionshavaren har ingått ett i 25 § avsett avtal om användning av bannätet med Banförvaltningscentralen,

4) de villkor för bedrivande av järnvägstrafik som avses i denna lag eller som bestäms eller föreskrivs med stöd av den i övrigt är uppfyllda.

Koncessionshavaren skall inleda sin verksamhet inom sex månader från det att koncessionen beviljades. Ministeriet kan på begäran av koncessionshavaren, med beaktande av den speciella arten av de tjänster som skall tillhandahållas, besluta att verksamheten får inledas senare än sex månader från det att koncessionen beviljades. Om koncessionshavaren inte har inlett sin verksamhet inom sex månader från det att koncessionen beviljades eller har avbrutit sin verksamhet för minst sex månader i följd, kan ministeriet av koncessionshavaren begära tilläggsutredning om förutsättningarna för koncessionens giltighet.

3 kap.

Tjänster som skall tillhandahållas järnvägsoperatörer samt banavgift

13 §

Tjänster som Banförvaltningscentralen tillhandahåller järnvägsoperatörer

Banförvaltningscentralen skall på likvärdiga och icke-diskriminerande villkor tillhandahålla järnvägsoperatörerna minimipaket av tillträdestjänster, bantillträdestjänster och spårförbindelser med iakttagande av vad som bestäms i bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/14/EG om tilldelning av infrastrukturkapacitet och uttag av avgifter för nyttjande av järnvägsinfrastruktur, nedan *kapacitets- och banavgiftsdirektivet*. Dessa tjänster regleras närmare genom förordning av statsrådet. I beskrivningen av bannätet skall tas in uppgifter om detaljer i fråga om tjänsterna och tillgången på dem samt om tillgängliga spårförbindelser.

Banförvaltningscentralen kan tillhandahålla järnvägsoperatörerna bantillträdestjänster samt tilläggstjänster och extra tjänster vid utnyttjandet av bannätet samt avtala om dessa tjänster och om andra nyttigheter. Tilläggstjänsterna och de extra tjänsterna regleras närmare genom förordning av statsrådet. I beskrivningen av bannätet skall tas in uppgifter om de tjänster och övriga nyttigheter som tillhandahålls samt detaljer i fråga om dem och tillgången på dem. Banförvaltningscentralen skall i enlighet med de uppgifter som har offentliggjorts i beskrivningen av bannätet på enhetliga och likvärdiga villkor tillhandahålla samtliga järnvägsoperatörer sådana tjänster och övriga nyttigheter för de enskilda järnvägslinjerna som avses i detta moment.

14 §

Banavgift

Som banavgift uttas banavgiftens grunddel och andra särskilt föreskrivna avgifter med anknytning till banavgiften (*banavgift*).

Banförvaltningscentralen skall med iakttagande av kapitel II i kapacitets- och banavgiftsdirektivet på likvärdiga och icke-diskriminerande villkor hos järnvägsoperatörerna ta ut banavgiftens grunddel för sådana tjänster och övriga nyttigheter som avses i 13 § 1 mom., med beaktande av hur mycket de utnyttjas. Banavgiftens grunddel som tas ut för sådana i 13 § 1 mom. nämnda tjänster och andra nyttigheter som tillhandahålls järnvägsoperatörerna skall alltid baseras på de kostnader för banhållningen som järnvägstrafiken direkt medför för bannätet och banhållningen.

Närmare bestämmelser om beloppet av banavgiftens grunddel utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

15 §

Uttag av banavgifter

Banförvaltningscentralen beslutar om debitering av banavgiftens grunddel och tar ut avgifterna kalendermånadsvis hos järnvägsoperatörerna. De banavgifter som Banförvaltningscentralen har debiterat kan utmätas utan dom eller beslut.

4 kap.

Utnyttjande av bannätet samt bankapaciteten

16 §

Järnvägsföretag och internationella sammanslutningar av järnvägsföretag som har tillträdesrätt till bannätet

Bankapacitet som har beviljats i enlighet med detta kapitel får användas för järnvägstrafik av följande järnvägsföretag och internationella sammanslutningar av järnvägsföretag:

1) i internationell järnvägstrafik mellan stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, av ett i 2 § 1 punkten avsett järnvägsföretag med koncession som beviljats inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller av en

internationell sammanslutning av sådana järnvägsföretag,

2) i inhemsk godstrafik, av ett i 1 punkten avsett järnvägsföretag eller av en internationell sammanslutning av sådana järnvägsföretag,

3) i inhemsk persontrafik samt i järnvägssamtrafik mellan Finland och Ryssland på bannätet, av ett dotterbolag till det aktiebolag som avses i 1 § i lagen om ombildande av Statsjärnvägarna till aktiebolag (20/1995), om dotterbolaget bedriver järnvägstrafik.

Sådana järnvägsföretag och internationella sammanslutningar av järnvägsföretag som avses i 1 mom. får utnyttja bannätets trafikplatser för sin trafik på de villkor som anges i ett sådant avtal om användning av bannätet som avses i 25 §. Också andra företag eller sammanslutningar får utnyttja en enskild trafikplats inom bannätet för järnvägstrafik, förutsatt att trafiken betjänar en privat spåranläggning med anslutning till trafikplatsen och att avtal om trafiken har ingåtts med Banförvaltningscentralen.

17 §

Ramavtal och deras offentlighet

Banförvaltningscentralen kan med den som ansöker om bankapacitet ingå ett ramavtal om utnyttjandet av bankapacitet i vilket anges särdragen i fråga om den bankapacitet som sökanden behöver. Ramavtalet berättigar emellertid inte sökanden att få i avtalet angiven bankapacitet. Banförvaltningscentralen skall på ansökan bevilja också i ramavtalet angiven bankapacitet genom ett sådant förfarande och på sådana grunder som anges i detta kapitel. Ramavtalet begränsar inte heller i övrigt tillämpningen av de andra bestämmelserna i detta kapitel på andra som ansöker om bankapacitet.

Ramavtal skall ingås för högst fem år. Banförvaltningscentralen kan av särskilda skäl ingå ramavtal för en längre tid. Grunden för avtal som ingås för längre tid än fem år kan dock endast utgöras av avtal som har samband med en parts transportverksamhet, särskilda investeringar eller särskilda affärsrisker samt synnerligen välgående skäl som baserar sig på avtalspartens om-

fattande och långsiktiga investeringar och de avtalsförpliktelser som ingår i sådan verksamhet.

Oberoende av vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) är uppgifter om ett ramavtal samt huvuddragen i den bankkapacitet som ramavtalet gäller offentliga.

Järnvägsverket har emellertid utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att få uppgifter om förhandlingar som gäller ramavtal, om ingående av avtal och grunderna för dessa samt om villkoren i ramavtal, om uppgifterna är nödvändiga för verkets åligganden.

18 §

Ansökan om bankkapacitet

Bankkapacitet skall ansökas hos Banförvaltningscentralen för varje tågplanepериод inom en tid som anges närmare genom förordning av statsrådet. Också efter det att ett beslut om tilldelning av bankkapacitet har fattats går det att under tågplanepериоден ansöka om ny bankkapacitet eller om ändring av bankkapaciteten för regelbunden trafik.

Närmare bestämmelser om ansökningar om bankkapacitet och om ansökningstider samt om tågplanepериоден, ändringstidpunkter under tågplanepериоден och tidsfristerna i anslutning till dem utfärdas genom förordning av statsrådet med iakttagande av bilaga III till kapacitets- och banavgiftsdirektivet. Banförvaltningscentralen kan meddela närmare föreskrifter om ansökan om bankkapacitet.

Ett järnvägsföretag och en internationell sammanslutning av järnvägsföretag kan hos Banförvaltningscentralen ansöka om bankkapacitet också för en internationell järnvägslinje inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av vilken endast en del hör till ett bannät som avses i denna lag.

19 §

Prioritetsordningen för kapacitetsansökningar

Om tillräckligt med alternativa järnvägslinjer kan reserveras för den övriga trafiken kan en viss järnvägslinje eller en del av den reserveras för särskild bankkapacitet i en föreskrift av Banförvaltningscentralen med iakttagande av artikel 24 i kapacitets- och banavgiftsdirektivet. På en järnvägslinje eller på den del av en linje som reserverats för särskild bankkapacitet har den trafik prioritet vid utnyttjandet av bankkapaciteten för vilken särskild bankkapacitet har reserverats.

Om det inte är möjligt att samordna den sökta bankkapaciteten på det sätt som avses i 20 § 1 mom., skall Banförvaltningscentralen i sitt beslut konstatera att järnvägslinjen eller en del av den till denna del är överbelastad bankkapacitet. Bankkapaciteten kan betecknas som överbelastad även när det är uppenbart att den kommer att överbelastas under tågplanepериоден. Banförvaltningscentralen kan utfärda närmare föreskrifter om den prioritetsordning som gäller för en järnvägslinje, vilket innebär att en bestämd trafiktyp kan prioriteras vid tilldelningen av överbelastad bankkapacitet.

20 §

Beslut om prioritetsordningen i enskilda fall

Om flera sökande har ansökt om samma bankkapacitet eller om den bankkapacitet som avses i en ansökan påverkar den bankkapacitet som har sökts av någon annan, skall Banförvaltningscentralen i första hand sträva efter att samordna ansökningarna om bankkapacitet. Banförvaltningscentralen kan i så fall erbjuda en sökande sådan bankkapacitet som inte väsentligt avviker från den som ansökan gäller.

Om det samordningsförfarande som avses i 1 mom. inte leder till att sökandena kan förlikas, kan Banförvaltningscentralen för upprättande av tågplaneförslaget i ett enskilt fall avgöra prioritetsordningen på de grunder som föreskrivs i detta kapitel. Banförvaltningscentralen skall avgöra prioritetsordningen inom tio dagar från det

att den samordning som avses i 1 mom. har avslutats.

När det gäller överbelastad bankapacitet kan Banförvaltningscentralen genom ett beslut om prioritetsordningen avvika från den prioritetsordning som avses i detta kapitel till förmån för en sökande som bedriver internationell trafik eller en sökande som bedriver trafik som i övrigt upprätthåller eller förbättrar järnvägstransport-systemets eller kollektivtrafikens funktionsduglighet. Detsamma gäller en sökande om avslag av dennes ansökan skulle medföra oskäligen olägenhet för sökanden eller för affärsverksamhet som bedrivs av kunder hos dem.

21 §

Upprättande av tågplaneförslag och hörande av parter

Banförvaltningscentralen skall på basis av ansökningarna upprätta ett tågplaneförslag för den följande tågplaneperioden inom fyra månader från utgången av tiden för ansökan om bankapacitet. I tågplaneförslaget kan tas in uppgifter om den bankapacitet som en sökande föreslås bli beviljad endast i den omfattning och med de begränsningar som användningen av bankapaciteten förutsätter för genomförande av trafikledningen.

Tågplaneförslaget skall i första hand grunda sig på att den sökta bankapaciteten beviljas, förutsatt att de mot bankapaciteten svarande tågplanerna gör det möjligt att bedriva järnvägstrafik i enlighet med de tekniska kraven och säkerhetskraven. Banförvaltningscentralen kan emellertid i syfte att förbättra tilldelningen av bankapacitet erbjuda en sökande sådan bankapacitet som inte väsentligt avviker från den som ansökan gäller. Bankapacitet kan också lämnas outdelad, om det för tågplaneperioden behövs reservkapacitet på grund av den prioritetsordning som gäller för järnvägstrafiken.

Banförvaltningscentralen skall sända tågplaneförslaget för kännedom till dem som har ansökt om bankapacitet inom den tid som avses i 1 mom. samt bereda sökandena tillfälle att bli hörda inom 30 dagar från det att tågplaneförsla-

get har sänts för kännedom. De kunder som skaffar järnvägstransporttjänster inom godstrafiken och de sammanslutningar som representerar dem som köper järnvägstransporttjänster har rätt att ge utlåtande om tågplaneförslaget under den ovan nämnda tiden på 30 dagar, som för dessa parter del börjar löpa när det i Banförvaltningscentralens föreskriftssamling publiceras ett meddelande om att tågplaneförslaget har färdigställts.

22 §

Tilldelning av bankapacitet

Banförvaltningscentralen skall på basis av tågplaneförslaget samt hörandet enligt 21 § 3 mom. besluta om tilldelning av bankapacitet på likvärdiga och icke-diskriminerande grunder. Centralen skall då särskilt beakta persontrafikens, godstrafikens samt banhållningens behov liksom även ett effektivt utnyttjande av bannätet. Beslutet skall, om inte annat följer av detta kapitel, fattas också med beaktande av prioritetsordningen för särskild och överbelastad bankapacitet.

Beslut om att ändra eller omfördela bankapacitet för regelbunden trafik under tågplaneperioden skall fattas på de grunder som anges i 1 mom. med iakttagande av bestämmelserna om förfarandet i 18 § 1 och 2 mom. och i den förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av nämnda lagrum.

23 §

Brådskande bankapacitet

Om en sökande som ansöker om bankapacitet eller en sammanslutning som bedriver museitrafik behöver tillfällig bankapacitet utan dröjsmål för en eller flera järnvägslinjer, kan den hos Banförvaltningscentralen ansöka om brådskande bankapacitet. Bankapacitet som avses i denna paragraf kan sökas hos Banförvaltningscentralen inom den tid som bestäms genom förordning av statsrådet. Centralen skall härvid ge ett beslut

på ansökan om bankkapacitet inom fem arbetsdagar från det att ansökan lämnades in.

Banförvaltningscentralen skall bevilja den sökta bankkapaciteten om tillräcklig bankkapacitet kan anvisas för det ändamål som anges i ansökan. Om inte annat följer av 22 § 1 mom. skall bankkapaciteten beviljas den som först har ansökt om den.

En brådskade ansökan om bankkapacitet skall göras skriftligen. Ansökan kan emellertid anhängiggöras också på elektronisk väg så som föreskrivs i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). Med avvikelse från vad som föreskrivs i lagen kan ett avgörande i ett ärende som har anhängiggjorts på elektronisk väg delges sökanden också per telefax eller elektronisk post. Beslutet anses i så fall delgivet då telefaxet eller den elektroniska posten har sänts till sökanden.

24 §

Utnyttjande och återkallande av bankkapacitet

Den som ansökt om bankkapacitet får inte överlåta beviljad bankkapacitet till någon annan. Om ett järnvägsföretag utnyttjar beviljad bankkapacitet i strid med detta moment, skall Banförvaltningscentralen till denna del återkalla den bankkapacitet som sökanden har beviljats.

Banförvaltningscentralen ger närmare föreskrifter om tröskelkvoterna för minimiutnyttjande av bankkapaciteten separat för varje järnvägslinje. Centralen kan återkalla beviljad bankkapacitet eller en del av den, om sökanden under en tid av minst 30 dagar har utnyttjat bankkapaciteten mindre än tröskelkvoten för en järnvägslinje eller en del därav förutsätter.

Bankkapacitet får emellertid inte återkallas om den har blivit outnyttjad av andra än ekonomiska skäl som inte är beroende av sökanden eller av det järnvägsföretag som utnyttjar bankkapaciteten. Banförvaltningscentralen kan alltid återkalla bankkapacitet för sådan tid då järnvägsföretaget inte har något säkerhetsintyg för järnvägs trafik.

Banförvaltningscentralen kan helt eller delvis ta bankkapacitet ur bruk på en järnvägslinje som till följd av ett tekniskt fel i bannätet, en olyckshändelse eller ett skadefall tillfälligt tagits ur bruk. Banförvaltningscentralen skall då i mån av möjlighet erbjuda den som innehar bankkapacitet alternativa järnvägslinjer. Centralen är emellertid inte skyldig att betala ersättning för eventuell skada till den som innehar bankkapacitet, om inte annat avtalats med stöd av 25 §.

25 §

Avtal om användning av bannätet

Banförvaltningscentralen skall ingå ett avtal om användning av bannätet med järnvägsoperatören. I avtalet skall överenskommas om användningen av de i 13 § avsedda tjänster som Banförvaltningscentralen tillhandahåller och övriga nödvändiga praktiska arrangemang.

Banförvaltningscentralen skall ingå användningsavtal med varje järnvägsoperatör på lika och skäligen villkor. Avtalen ingås för varje tågplanepperiod med beaktande av den bankkapacitet som beviljats för perioden. Ett avtal kan ändras om de beslut om tilldelning av bankkapacitet under tågplanepperioden eller andra faktorer som inverkar på avtalet förutsätter det.

Banförvaltningscentralen får inte ingå ett användningsavtal innan järnvägsoperatören uppfyller de villkor för inledande av järnvägstrafik som anges i 12 §.

26 §

Trafikledning

Banförvaltningscentralen svarar för trafikledningen på bannätet. Centralen ordnar trafikledningen eller skaffar trafikledningstjänsterna av offentliga eller privata serviceproducenter. Den kan också med innehavaren av en privat spåranläggning avtala om ordnande av trafikledning på anläggningen eller på en del av denna.

5 kap.

Järnvägssystemets säkerhet och driftskompatibilitet

27 §

Grunderna för järnvägssystemets säkerhet och driftskompatibilitet

Järnvägssystemet skall vara så säkert och tekniskt driftskompatibelt som möjligt. Järnvägssystemets säkerhetsnivå och driftskompatibilitet skall utvecklas i takt med branschens tekniska utveckling och övrig utveckling som inverkar på järnvägssystemets säkerhet och driftskompatibilitet.

Banförvaltningscentralen, järnvägsoperatörer och företag som utför banhållningsarbete ansvarar i sin verksamhet för ett säkert utnyttjande av järnvägssystemet och riskhanteringen i samband med det. Banförvaltningscentralen och järnvägsföretag skall ha en organisation som garanterar säkerheten och ett sådant säkerhetsstyrningssystem som avses i 30 §.

Järnvägssystemets lägsta säkerhetsnivå bestäms i de gemensamma säkerhetsmål som avses i artikel 7 i järnvägssäkerhetsdirektivet. Järnvägsverket skall vid behov ändra sina föreskrifter om järnvägssäkerhet så att de gemensamma säkerhetsmålen kan uppnås.

Uppnåendet av de gemensamma säkerhetsmålen och iakttagandet av övriga säkerhetskrav bedöms i de gemensamma säkerhetsmetoder som avses i artikel 6 i järnvägssäkerhetsdirektivet. De gemensamma säkerhetsmetoderna används vid bedömningen av säkerhetsnivån och uppnåendet av säkerhetsmålen och uppfyllandet av övriga säkerhetskrav.

De delsystem och driftskompatibilitetskomponenter som används inom järnvägssystemet skall överensstämma med de väsentliga kraven och de tekniska specifikationer för driftskompatibilitet som kompletterar dem eller med Järnvägsverkets föreskrifter. Dessa krav skall iaktas vid utformning, tillverkning, utsläppande på marknaden, ibruktagande, ombyggnad, modernisering och drift av delsystem och driftskompatibilitetskomponenter.

28 §

Krav som gäller järnvägssystemet

Inom järnvägssystemet skall iaktas de väsentliga krav i fråga om säkerhet, tillförlitlighet och tillgänglighet, hälsa, miljöskydd och teknisk kompatibilitet som finns i bilaga III till driftskompatibilitetsdirektivet för konventionella tåg och i bilaga III till driftskompatibilitetsdirektivet för höghastighetståg. Närmare bestämmelser om de väsentliga kraven på järnvägssystemet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Järnvägsverket kan för säkerställande av järnvägssystemets säkerhet och driftskompatibilitet meddela närmare föreskrifter om

- 1) trafiken på bannätet,
- 2) banhållningen, bananordningar och bankonstruktioner,
- 3) rullande materiel och dess användning i trafik.

De föreskrifter som avses i 2 mom. kan även gälla konstruktioner och anordningar på privata spåranläggningar, rullande materiel som används på privata spåranläggningar samt trafik på privata spåranläggningar.

Järnvägsverket utfärdar närmare föreskrifter om hur de tekniska specifikationerna för driftskompatibilitet skall genomföras i Finland. För genomförandet av de tekniska specifikationerna för driftskompatibiliteten som gäller behörighetsvillkoren för dem som sköter trafiksäkerhetsuppgifter på bannätet gäller dock vad som i övrigt föreskrivs om dem.

29 §

Tillsyn över säkerhetsmålen

Järnvägsverket följer hur de gemensamma säkerhetsmålen nås och hur järnvägssäkerhetens utvecklas. Verket redogör i sin årsberättelse för de säkerhetsindikatorer som uppräknas i bilaga I till järnvägssäkerhetsdirektivet. Det publicerar en årsberättelse över sin verksamhet under det föregående året och sänder den till ministeriet och Europeiska järnvägsbyrån före den 30 september.

Banförvaltningscentralen och järnvägsföretagen skall varje år utarbeta en säkerhetsrapport med uppgifter om hur säkerhetsmålen uppnåddes året innan. Rapporten skall tillställas Järnvägsverket senast den 30 juni.

Närmare föreskrifter om gemensamma säkerhetsindikatorer, Järnvägsverkets årsberättelse och Banförvaltningscentralens och järnvägsföretagens säkerhetsrapporter kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

30 §

Säkerhetsstyrningssystem

Järnvägsföretag och Banförvaltningscentralen skall ha ett säkerhetsstyrningssystem som överensstämmer med bestämmelserna och föreskrifterna om järnvägssäkerhet och uppfyller de krav på säkerhetsstyrningssystem som uppställs i bilaga III till järnvägssäkerhetsdirektivet. Systemet skall säkerställa hanteringen av de risker som är fast förknippade med organisationens verksamhet.

Vid utarbetandet av ett järnvägsföretags säkerhetsstyrningssystem skall hänsyn tas till arten och omfattningen av den verksamhet som företaget bedriver. I Banförvaltningscentralens säkerhetsstyrningssystem skall hänsyn tas till den inverkan järnvägsföretagens verksamhet har på bannätet samt tillses att alla järnvägsföretag kan bedriva verksamhet i enlighet med de tekniska specifikationerna för driftskompatibilitet och nationella säkerhetsbestämmelser samt i enlighet med de villkor som fastställs i säkerhetsintyget. Järnvägsföretag och Banförvaltningscentralen skall omedelbart underrätta Järnvägsverket om väsentliga ändringar i säkerhetsstyrningssystemet.

Järnvägsföretagets verkställande direktör eller en annan person som ansvarar för den operativa ledningen och Banförvaltningscentralens överdirektör ansvarar för ibruktageandet och upprätthållandet av säkerhetsstyrningssystemet inom den organisation de leder.

Närmare bestämmelser om de krav som bilaga III till järnvägssäkerhetsdirektivet ställer på

säkerhetsstyrningssystemet utfärdas genom förordning av statsrådet.

31 §

Järnvägsföretagens säkerhetsintyg

Ett järnvägsföretag skall för bedrivande av järnvägstrafik ha ett säkerhetsintyg som kan omfatta bannätet i sin helhet eller en del av det. På de villkor som föreskrivs i denna paragraf skall Järnvägsverket på ansökan bevilja ett säkerhetsintyg eller godkänna ett i något annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet beviljat säkerhetsintyg för högst fem år i sänder. När det gäller ett säkerhetsintyg som har beviljats i något annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kan Järnvägsverket kräva tilläggsutredning av sökanden om den trafik eller övriga verksamhet som sökanden har för avsikt att bedriva i Finland.

Järnvägsverket skall bevilja sökanden ett säkerhetsintyg, om

1) sökanden har ett säkerhetsstyrningssystem och ett annat motsvarande system för sina interna arrangemang för att säkerställa att bestämmelserna och föreskrifterna om järnvägstrafik iakttas,

2) sökandens för trafiksäkerheten ansvariga ledning och personal är kompetent och har nödvändig yrkesutbildning för denna uppgift,

3) sökandens rullande materiel uppfyller de krav som uppställts samt dess service och underhåll har ordnats på behörigt sätt,

4) sökanden har tillräcklig försäkring eller motsvarande arrangemang enligt 11 §.

Sökanden skall för beviljande eller godkännande av ett säkerhetsintyg tillställa Järnvägsverket utredningar om att de villkor som anges i 2 mom. uppfylls samt vid behov de förklaringar som avses i bilaga IV till järnvägssäkerhetsdirektivet för erhållande av den nätspecifika delen av säkerhetsintyget.

Järnvägsverket godkänner genom säkerhetsintyget eller ett särskilt beslut järnvägsföretagets säkerhetsstyrningssystem och järnvägsföretagets interna anvisningar om trygghet av sä-

kerheten för järnvägsföretagets trafik och övriga verksamhet.

Järnvägsverket kan bevilja eller godkänna ett järnvägsföretags säkerhetsintyg att gälla statens bannät i dess helhet eller enskilda järnvägslinjer. I säkerhetsintyget kan också i övrigt tas in villkor som gäller järnvägstrafikens säkerhet och som utgår från att järnvägstrafikens säkerhet skall tryggas, med beaktande av arten och omfattningen av den verksamhet som sökanden bedriver. Järnvägsverket kan ändra säkerhetsintyget eller en del av det om bestämmelserna eller föreskrifterna om järnvägssystemets säkerhet väsentligt ändras.

Om arten eller omfattningen av den järnvägstrafik som ett järnvägsföretag bedriver förändras i något väsentligt avseende, skall företaget ansöka om ett nytt säkerhetsintyg eller lämna in en begäran om att Järnvägsverket skall godkänna säkerhetsintyget på nytt.

32 §

Banförvaltningscentralens säkerhetstillstånd

Banförvaltningscentralen skall ha ett av Järnvägsverket beviljat säkerhetstillstånd för projektering, byggande och underhåll av statens bannät. På de villkor som föreskrivs i denna paragraf skall Järnvägsverket bevilja Banförvaltningscentralen ett säkerhetstillstånd för högst fem år i sänder. Järnvägsverket beviljar säkerhetstillståndet, om Banförvaltningscentralen med sitt säkerhetsstyrningssystem och övriga arrangemang visar att den kan trygga en säker projektering och ett säkert byggande och underhåll av bannätet. Dessutom skall Banförvaltningscentralen ha en sakkunnig och kompetent säkerhetsansvarig ledning och övrig personal.

För att få säkerhetstillstånd skall Banförvaltningscentralen tillställa Järnvägsverket uppgifter om

1) säkerhetsstyrningssystemet och övriga interna säkerhetsarrangemang för tryggande av en säker projektering och ett säkert byggande och underhåll av statens bannät samt säkerställande av att bestämmelserna och föreskrifterna om förvaltningen av bannätet iakttas,

2) den säkerhetsansvariga ledningens och personalens kompetens och yrkesutbildning.

Järnvägsverket godkänner med sitt säkerhetstillstånd eller ett särskilt beslut Banförvaltningscentralens säkerhetsstyrningssystem och Banförvaltningscentralens interna och andra anvisningar om nödvändiga särskilda förutsättningar för säker projektering, säkert underhåll och säker användning av bannätet.

Järnvägsverket kan ändra Banförvaltningscentralens säkerhetstillstånd, om bestämmelserna och föreskrifterna om järnvägssystemets säkerhet väsentligt ändras.

33 §

Behandling av ärenden angående säkerhetsintyg och säkerhetstillstånd samt ändring eller återkallande av dessa

Järnvägsverket skall fatta beslut om en ansökan som gäller beviljande eller godkännande av säkerhetsintyg och säkerhetstillstånd inom fyra månader från det att sökanden har tillställt verket alla de uppgifter som behövs för behandlingen av ansökan. Beslut om säkerhetsintyg och säkerhetstillstånd skall dock alltid fattas inom tolv månader från det att ansökan mottagits.

Ett järnvägsföretag skall omedelbart underrätta Järnvägsverket om ändringar som inverkar på säkerhetsintyget och då det anställer nya personalkategorier som sköter säkerhetsuppgifter eller tar i bruk ny rullande materiel. Banförvaltningscentralen skall omedelbart underrätta Järnvägsverket om väsentliga ändringar av bannätet, dess anläggningar eller underhållet eller förfaranden gällande det samt om övriga betydande förändringar som inverkar på säkerhetstillståndet.

Järnvägsverket kan efter att det har hört innehavaren av ett säkerhetsintyg ändra ett järnvägsföretags säkerhetsintyg och efter att det har hört Banförvaltningscentralen ändra centralens säkerhetstillstånd, om förutsättningarna för beviljande av intyget eller tillståndet har förändrats.

Järnvägsverket kan efter att det har hört innehavaren av ett säkerhetsintyg tills vidare eller för viss tid återkalla ett järnvägsföretags säkerhets-

intyg och efter att det har hört Banförvaltningscentralen tills vidare eller för viss tid återkalla Banförvaltningscentralens säkerhetstillstånd eller ett godkännande av ett säkerhetsintyg som har beviljats i något annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om innehavaren av intyget eller tillståndet inte längre uppfyller villkoren för erhållande av säkerhetsintyg eller säkerhetstillstånd eller allvarligt bryter mot de skyldigheter som bestäms eller föreskrivs för den.

34 §

Behörighetsvillkor för trafiksäkerhetspersonal

De som framför rullande järnvägsmateriel, de som deltar i trafikledningen samt övriga som direkt sköter trafiksäkerhetsuppgifter inom järnvägssystemet skall till sitt hälsotillstånd, sin utbildning och sin övriga kompetens vara lämpliga att sköta uppgifterna i enlighet med vad som särskilt bestäms eller föreskrivs.

Andra som sköter uppgifter som påverkar järnvägssystemets trafiksäkerhet skall till sitt hälsotillstånd, sin utbildning och sin övriga kompetens vara lämpliga att sköta uppgifterna på behörigt sätt. De skall ha fyllt minst 18 och högst 65 år och också i övrigt vara lämpliga för sin uppgift.

Järnvägsföretag, internationella sammanslutningar av järnvägsföretag och företag som sköter banhållningen skall utfärda ett kompetensbevis till en anställd som uppfyller de behörighetsvillkor som anges i 2 mom. Den som utfärdar kompetensbevis är skyldig att föra ett kompetensregister över de anställda som har fått ett kompetensbevis. På förande av registret tillämpas 16—20 § i lagen om trafiksäkerhetsuppgifterna i järnvägssystemet (1167/2004).

Järnvägsverket kan meddela närmare föreskrifter om behörighetsvillkor för personer som avses i 2 mom., om inte något annat bestäms eller föreskrivs om villkoren. Järnvägsverket kan av särskilda skäl bevilja dispens i fråga om de föreskrifter som verket utfärdat med stöd av detta moment. Dispensen får i så fall inte äventyra säkerheten i järnvägstrafiken.

35 §

Tillstånd för ibruktagande av ett strukturellt delsystem

Innan ett strukturellt delsystem i järnvägssystemet kan tas i bruk skall Järnvägsverket ha beviljat ett tillstånd för ibruktagande av delsystemet, om inte något annat följer av internationella förpliktelser som gäller Finland. Bestämmelserna om tillstånd för ibruktagande av ett strukturellt delsystem i denna paragraf gäller även strukturella delsystem som används på privata spåranläggningar.

Järnvägsverket skall bevilja tillstånd för ibruktagande av ett strukturellt delsystem om det uppfyller den tekniska specifikationen för driftskompatibilitet. Dessutom skall delsystemet uppfylla kraven i de föreskrifter som Järnvägsverket utfärdat med stöd av 28 §, om de gäller delsystemet i fråga. Järnvägsverket får även godkänna ibruktagandet av ett strukturellt delsystem i samband med att säkerhetsstyrningssystemet godkänns.

Järnvägsverket kan bevilja tillståndet för ibruktagande för en viss tid och i tillståndet inkludera begränsningar och villkor som säkerställer iakttagandet av de tekniska specifikationerna för driftskompatibilitet och av de krav som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den. Villkoren i ett tillstånd för ibruktagande får inte strida mot de väsentliga kraven.

Om det strukturella delsystemet byggs om eller moderniseras efter det att tillståndet för ibruktagande har beviljats, skall Järnvägsverket underrättas om detta. Om ombyggnaden eller moderniseringen av det strukturella delsystemet är väsentlig får det inte tas i bruk innan ett nytt tillstånd för ibruktagande har beviljats för det.

36 §

Vissa bestämmelser om tillstånd för ibruktagande av ett strukturellt delsystem och om godkännande av en driftskompatibilitetskomponent

Om ett strukturellt delsystem inte omfattas av en teknisk specifikation för driftskompatibilitet

skall det uppfylla de krav som bestämts eller föreskrivits med stöd av 28 §, om inte något annat följer av internationella förpliktelser som gäller Finland. Bestämmelserna i denna paragraf om tillstånd för ibruktagandet av ett strukturellt delsystem gäller även strukturella delsystem som används på privata spåranläggningar.

Ett strukturellt delsystem som har beviljats tillstånd för ibruktagande i en annan stat inom eller utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall ha Järnvägsverkets tillstånd för ibruktagande innan det tas i bruk.

För rullande materiel som används i järnvägssamtrafik mellan Finland och Ryssland krävs inte ett i 35 § avsett tillstånd för ibruktagande. Angående rullande materiel som används i samtrafiken skall de registreringsuppgifter som krävs i denna lag meddelas till det register över rullande materiel som avses i 37 § innan materielen kan tas i bruk på Finlands bannät. Dessutom skall materielen innan den tas i bruk på Finlands bannät ha kontrollerats i enlighet med vad Finland och Ryssland har avtalat om järnvägssamtrafiken.

Järnvägsverket kan på ansökan bevilja ett typspecifikt godkännande för en driftskompatibilitetskomponent, om komponenten uppfyller de krav som bestämts eller föreskrivits med stöd av 28 §, och om inte något annat följer av internationella förpliktelser som gäller Finland.

37 §

Register över rullande materiel

Järnvägsverket för i syfte att främja järnvägssystemets säkerhet och för att kunna identifiera den rullande materielen ett register för övervakning av den rullande materielens trafikvärdighet och trafiksäkerhet. Rullande materiel införs i Järnvägsverkets register, om den rullande materielen har fått tillstånd för ibruktagande i Finland. I registret antecknas även den rullande materiel som används på statens bannät och som har fått tillstånd för ibruktagande i en annan stat inom eller utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt rullande materiel som används på privata spåranläggningar.

Järnvägsverket kan på ansökan även registrera rullande materiel för en viss tid. Också sådan rullande materiel som har fått tillstånd för ibruktagande i en annan stat kan registreras för en viss tid om den har beviljats tillstånd för ibruktagande i Finland och den endast tillfälligt används på statens bannät.

I registret över rullande materiel skall antecknas uppgifter om den rullande materielens ägare, innehavare och leasingtagare. Närmare bestämmelser om övriga uppgifter som skall antecknas i registret över rullande materiel utfärdas genom förordning av statsrådet.

Över rullande materiel som används i järnvägssamtrafiken mellan Finland och Ryssland skall i registret antecknas uppgifter om fordonets ägare eller leasingtagare, eventuella begränsningar i villkoren för fordonets användning samt säkerhetskritiska uppgifter om planen för fordonets underhåll.

38 §

Registrering och avregistrering av rullande materiel

Registrering av rullande materiel söks hos Järnvägsverket. Till ansökan skall bifogas en redogörelse över att de förutsättningar för registrering som anges i 37 § uppfylls och övriga utredningar som behövs för registreringen och om vilka Järnvägsverket utfärdar närmare föreskrifter.

Om rullande materiel byter ägare, innehavare eller leasingtagare eller om det sker förändringar i övriga uppgifter som antecknats i registret eller i förutsättningarna för registrering, skall järnvägsföretaget eller det bolag eller den sammanslutning som ansvarar för den rullande materielen underrätta Järnvägsverket om detta. Järnvägsverket skall underrättas om eventuella förändringar inom 14 dagar från det att företaget, bolaget eller sammanslutningen tagit del av förändringen. Om anmälan inte har gjorts inom den tidsfrist som anges i detta moment kan Järnvägsverket förbjuda användningen av den rullande materielen på statens bannät.

Järnvägsverket skall avföra rullande materiel ur registret, om

1) förutsättningarna för registrering inte längre uppfylls,

2) den rullande materielen har förstörts, nedskrotats eller annars tagits ur bruk, eller

3) besiktningen för den rullande materiel som antecknats i registret inte har varit i kraft på två år och den rullande materielen inte därefter inom den tid som Järnvägsverket bestämmer på nytt har konstaterats vara trafikvärdig.

39 §

Besiktningssystemet för rullande materiel

Rullande materiel som används i nationell trafik på bannätet omfattas av Järnvägsverkets besiktningssystem, om den inte har beviljats tillstånd för ibruktagande av delsystem enligt 35 §. Järnvägsverket ordnar besiktningen eller skaffar besiktningstjänsterna av offentliga eller privata tjänsteproducenter. Förvaltningsbesluten om och i anslutning till besiktningen skall emellertid ges av Järnvägsverket.

40 §

Banregister

Banförvaltningscentralen skall för främjande av driftskompatibiliteten föra ett banregister med uppgifterna om delsystemen och deras egenskaper samt övriga uppgifter som förutsätts i den tillämpliga tekniska specifikationen för driftskompatibilitet.

41 §

Att utse anmälda organ och att återkalla beslut att utse ett anmält organ

Järnvägsverket utser på ansökan ett anmält organ för järnvägssystem för konventionella tåg och järnvägssystem för höghastighetståg för en viss tid eller tills vidare. Förutsättningar för att ett organ skall utses är att

1) organet är en myndighet eller en finländsk juridisk person,

2) organet är tillförlitligt samt operativt, kommersiellt och ekonomiskt oberoende av parterna på marknaden för järnvägssystem,

3) organet har en med tanke på verksamhetens omfattning tillräcklig ansvarsförsäkring eller något annat motsvarande arrangemang,

4) organet förfogar över tillräckligt med yrkeskunnig personal samt de system, anordningar och hjälpmedel som verksamheten förutsätter.

Om det anmälda organets uppgifter sköts av en separat, identifierbar del av en juridisk person, anses organet inte vid tillämpning av 1 mom. 2 punkten på denna grund förlora sitt oberoende.

Järnvägsverket kan i sitt beslut om att utse ett anmält organ ta in sådana begränsningar eller villkor för organets verksamhet som säkerställer att organets uppgifter sköts på behörigt sätt.

Järnvägsverket kan helt och hållet eller för viss tid återkalla sitt beslut att utse ett anmält organ, om organet inte uppfyller fastställda krav eller om organet på ett väsentligt sätt handlar i strid med denna lag eller med driftskompatibilitetsdirektivet för konventionella tåg eller driftskompatibilitetsdirektivet för höghastighetståg.

Närmare bestämmelser om de krav som skall ställas på anmälda organ utfärdas genom förordning av statsrådet.

42 §

Anmälda organs uppgifter och tillsyn

De anmälda organen kontrollerar delsystemens överensstämmelse och utfärdar intyg om överensstämmelse över dessa kontroller samt bedömer driftskompatibilitetskomponenternas överensstämmelse eller lämplighet och utfärdar intyg om överensstämmelse och provningsintyg över dessa bedömningar. Närmare bestämmelser om förfarandena vid de bedömningar som avses i detta moment samt om utfärdande av intyg om överensstämmelse och provningsintyg utfärdas genom förordning av statsrådet.

Ett anmält organ kan lägga ut delåtgärder inom utförandet av uppgifter som avses i denna paragraf på en underleverantör, om underleverantören uppfyller villkoren enligt 41 § 1 mom.

för utseende av anmälda organ, med undantag för kravet i 1 punkten, och utför uppgiften enligt de krav som anges i denna lag eller som bestäms eller föreskrivs med stöd av den. Det anmälda organet ansvarar för åtgärder som det lägger ut på en underleverantör.

En företrädare för ett anmält organ skall vid utförandet av de uppgifter som avses i denna paragraf beredas tillträde till byggplatser, tillverkningsanläggningar, lagerutrymmen, provningsanläggningar och övriga platser dit tillträde är nödvändigt för genomförande av en kontroll. Ett anmält organ har vid genomförandet av kontroller utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att få för kontrollen nödvändiga arbetsplaner och övriga nödvändiga handlingar.

Ett anmält organ kan användas för bedömning och kontroll av överensstämmelsen hos rullande materiel och en banas anläggningar och konstruktioner även då den rullande materielen samt anläggningen och konstruktionen inte omfattas av tillämpningsområdet för en teknisk specifikation av driftskompatibiliteten.

Järnvägsverket övervakar de anmälda organens verksamhet. Verket har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna få för utförandet av tillsynsuppgifterna nödvändiga uppgifter om ett organs förvaltning och ekonomi, personalens tekniska kompetens och av organet utförda bedömningar samt om bedömningsförfaranden enligt denna lag och om de intyg om överensstämmelse och de provningsintyg som organet har utfärdat. Ett anmält organ skall underrätta Järnvägsverket om sådana förändringar i verksamheten som kan påverka förutsättningarna för att vara anmält organ.

43 §

Kraven på god förvaltning i de anmälda organens verksamhet

När anmälda organ utför uppgifter enligt denna lag skall de iaktta förvaltningslagen (434/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet och språklagen (423/2003). I intyg om överensstäm-

melse och i provningsintyg kan likväl användas det språk på vilket det tekniska underlaget för bedömningen har avfattats. På den som är anställd hos ett anmält organ eller hos ett organs underleverantör tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar vid utförandet av uppgifter som avses i 42 §.

44 §

Kontroll och bedömning av delsystemens och driftskompatibilitetskomponenternas överensstämmelse

Överensstämmelsen hos ett järnvägssystem delsystem och driftskompatibilitetskomponenter bedöms utifrån de krav som utfärdats med stöd av 28 §. Om det med stöd av gemenskapsrätten i övrigt har fastställts tekniska krav som skall tillämpas på driftskompatibilitetskomponenterna, beaktas också dessa krav när överensstämmelsen bedöms.

Överensstämmelsen hos delsystem kan påvisas med en EG-kontrollförklaring, förutsatt att ett anmält organ har utfärdat ett delsystemspecifikt intyg om överensstämmelse. Överensstämmelsen hos driftskompatibilitetskomponenter kan påvisas genom en EG-försäkran om överensstämmelse eller en EG-försäkran om lämplighet, förutsatt att ett anmält organ har utfärdat ett för komponenten specifikt provningsintyg.

Bestämmelser om EG-kontrollförklaringen för delsystem och EG-försäkran om överensstämmelse och EG-försäkran om lämplighet för driftskompatibilitetskomponenter samt om villkoren för och procedurerna i fråga om en sådan förklaring eller försäkran utfärdas genom förordning av statsrådet.

45 §

Marknadsduglighet och överensstämmelsepresumtion för ett delsystem och en driftskompatibilitetskomponent

Om ett delsystem eller en driftskompatibilitetskomponent inte uppfyller de väsentliga kraven, får delsystemet eller komponenten inte

släppas ut på marknaden, saluföras, säljas eller i övrigt överlåtas till någon annan för användning i järnvägssystemet eller användas i detta system. Det får inte på några andra grunder än de som gäller iakttagandet av de väsentliga kraven och som anges i denna lag eller föreskrivs med stöd av den eller grunder som anges i någon annan lag förbjudas, begränsas eller förhindras att ett delsystem eller en driftskompatibilitetskomponent som uppfyller de väsentliga kraven släpps ut på marknaden, saluförs, säljs eller i övrigt överlåts eller används.

Om ett delsystem har försetts med en EG-kontrollförklaring eller med en motsvarande annan förklaring inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller om en driftskompatibilitetskomponent har försetts med en EG-försäkran om överensstämmelse eller en EG-försäkran om lämplighet eller med en motsvarande annan försäkran inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om de krav som bestäms eller föreskrivs med stöd av 28 § har beaktats när delsystemet eller driftskompatibilitetskomponenten har försetts med förklaringen eller försäkran, skall delsystemet eller komponenten anses uppfylla de väsentliga kraven. Denna överensstämmelsepresumtion gäller om det inte visas att delsystemet eller komponenten strider mot de väsentliga kraven.

46 §

Tillsyn över säkerhet och driftskompatibilitet

Järnvägsverket är den tillsynsmyndighet som avses i denna lag och verket ansvarar för tillsynen över järnvägssystemets säkerhet och driftskompatibilitet. Verket övervakar säkerheten och driftskompatibiliteten även på privata spåranläggningar.

Järnvägsverket övervakar att järnvägsföretagens och Banförvaltningscentralens säkerhetsstyrningssystem uppfyller de krav på säkerhetsstyrningssystem som föreskrivs i denna lag och i bilaga III till järnvägssäkerhetsdirektivet. Centralen för undersökning av olyckor kan vid undersökningen av en olycka granska ett järnvägs-

företags och Banförvaltningscentralens säkerhetsstyrningssystem.

Järnvägsverket har för skötseln av sin tillsynsuppgift rätt att få tillträde till lokaler som innehas av Banförvaltningscentralen, en järnvägsoperatör, innehavaren av en privat spåranläggning, ett företag som utför banhållningsarbete, ett företag som tillhandahåller trafikledningstjänster och ett företag som tillhandahåller besiktningstjänster för rullande järnvägsmateriel, att granska det säkerhetsstyrningssystem som avses i 30 § och att utan hinder av sekretessbestämmelserna få del av de register, förteckningar och övriga handlingar som är nödvändiga för tillsynen. Järnvägsverket kan vid tillsynen utnyttja sakkunnighjälp, om detta är nödvändigt för tillsynen. Polisen skall vid behov ge handräckning i ärenden som gäller tillsynen enligt denna lag eller bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

De företag och sammanslutningar som avses i 3 mom. skall utan hinder av sekretessbestämmelserna ge Järnvägsverket de upplysningar som det behöver för sin tillsynsuppgift.

47 §

Marknadstillsyn angående delsystem och driftskompatibilitetskomponenter

Järnvägsverket övervakar att kraven på driftskompatibilitet hos järnvägssystemet iakttas. Utan hinder av sekretessbestämmelserna har verket rätt att av anmälda organ, tillverkare av delsystem och driftskompatibilitetskomponenter, ombud för sådana tillverkare, dem som på marknaden släpper ut, saluför, säljer eller i övrigt överlåter delsystem eller driftskompatibilitetskomponenter samt av dem som tar i bruk eller använder sådana få de uppgifter myndigheten behöver för att kunna utföra sina tillsynsuppgifter.

Om en förklaring eller försäkran enligt 44 § inte är korrekt eller om ett delsystem eller en driftskompatibilitetskomponent i övrigt inte motsvarar kraven enligt denna lag eller krav som bestäms och föreskrivs med stöd av den, skall Järnvägsverket kräva att den sammanslutning el-

ler aktör som avses i 1 mom. vidtar åtgärder för att se till att delsystemet eller driftskompatibilitetskomponenten uppfyller kraven. Om bristen på överensstämmelse i ett delsystem eller en driftskompatibilitetskomponent äventyrar järnvägssystemets säkerhet eller bristen annars är väsentlig, skall verket vidta åtgärder för att begränsa eller förbjuda användningen av delsystemet eller komponenten eller för att dra bort delsystemet eller komponenten från marknaden. Verket skall underrätta Europeiska gemenskapernas kommission om åtgärder som avses i detta moment.

48 §

Förhindrande av olyckor eller andra hotande situationer

Järnvägsverket har rätt att avbryta en åtgärd eller annan händelse som hotar järnvägstrafiken eller järnvägarna, om det finns välgrundade skäl att anta att järnvägstrafikens eller järnvägarnas säkerhet eller människors liv eller hälsa är hotade. På samma grunder kan Järnvägsverket avbryta en åtgärd eller händelse som orsakar betydande skador på egendom eller i miljön.

49 §

Beredskap för faror och olyckor som hotar järnvägarna

Järnvägsoperatörer, Banförvaltningscentralen och företag som bedriver banhållningsrelaterad trafik skall ha tillräcklig beredskap för faror och olyckor som hotar järnvägarna. Järnvägsverket kan meddela närmare föreskrifter om beredskapen för olyckor och olyckstillbud.

Järnvägsverket kan ålägga ett järnvägsföretag och den som sköter trafiksäkerhetsuppgifter inom järnvägstrafiken att delta i räddningsövningar och i järnvägstrafikens räddningstjänst, dock i högst fem dygn om året.

50 §

Undersökning av järnvägsolyckor och olyckstillbud

Bestämmelser om undersökning av olyckor och olyckstillbud på järnvägen finns i lagen om undersökning av olyckor (373/1985).

Järnvägsoperatörer och Banförvaltningscentralen skall utan dröjsmål underrätta centralen för undersökning av olyckor och Järnvägsverket om olyckor och olyckstillbud som de fått kännedom om.

Järnvägsverket kan undersöka andra olyckstillbud och händelser än de som skall undersökas enligt 1 mom., om det är nödvändigt för att främja järnvägssäkerheten.

6 kap.

Regleringsorgan och dess uppgifter

51 §

Regleringsorgan

Järnvägsverket skall i egenskap av regleringsorgan, utöver vad som annars med stöd av denna lag föreskrivs om dess uppgifter, övervaka att de i lagen angivna kraven iakttas. Verket skall särskilt säkerställa att den banavgift som avses i 14 § inte är diskriminerande eller annars strider mot denna lag eller mot bestämmelser som har utfärdats med stöd av den samt att tilldelningen av bankapacitet sköts enligt de i denna lag angivna kraven.

Utän hinder av sekretessbestämmelserna och utan onödigt dröjsmål har Järnvägsverket rätt att av järnvägsoperatörerna och Banförvaltningscentralen få de upplysningar som det behöver för skötseln av sina uppgifter enligt denna lag.

52 §

Avgörande av meningsskiljaktigheter vid Järnvägsverket

Anser ett järnvägsföretag eller en annan aktör, vars rätt eller fördel saken gäller, att någon

handlar i strid med denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan företaget eller aktören föra saken till Järnvägsverket för prövning. Järnvägsverket kan också på eget initiativ ta saken till prövning.

Järnvägsverket skall avgöra de ärenden som avses i 1 mom. utan onödigt dröjsmål. De skyldigheter som i samband med beslutet åläggs parterna skall stämma överens med bestämmelserna i denna lag.

När Järnvägsverket behandlar en meningsskiljaktighet om prissättning av de tjänster som avses i 57 och 58 § skall det järnvägsföretag som tillhandahåller tjänsten och den sammanslutning som tillhandahåller utbildningstjänster på begäran av Järnvägsverket framlägga en utredning som visar att det pris tillhandahållaren tar ut för tjänsten är skäligt och rättvist.

Järnvägsverket skall främja samarbetet mellan järnvägsföretag. Verket skall i första hand försöka lösa meningsskiljaktigheter mellan järnvägsföretag genom förlikning. Om förlikning inte uppnås skall verket inom skälig tid efter det att förlikningen avslutats på uppmaning av parterna meddela ett beslut i ärendet.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

53 §

Banhållningsrelaterad trafik

På förutsättningarna för och bedrivandet av banhållningsrelaterad trafik tillämpas vad som i denna eller någon annan lag eller med stöd av dem bestäms eller föreskrivs om trafik, bedrivande av järnvägstrafik, järnvägsoperatörens försäkringar och trafiksäkerhetsuppgifter. För banhållningsrelaterad trafik behövs inte koncession enligt 5 §.

Banhållningsrelaterad trafik kan ordnas under överinseende av Banförvaltningscentralens trafikledning på så sätt att banhållningstrafiken inte inverkar på rätten för dem som ansöker om bankapacitet att utnyttja beviljad bankapacitet.

54 §

Museitrafik

På förutsättningarna för och bedrivandet av museitrafik tillämpas vad som i denna eller någon annan lag eller med stöd av dem bestäms eller föreskrivs om trafik, bedrivande av järnvägstrafik, järnvägsoperatörens försäkringar och trafiksäkerhetsuppgifter. En museitrafikoperatör behöver emellertid inte koncession enligt 5 §. På en museitrafikoperatör tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 12 § 1 mom. 2—4 punkten om koncessionshavares rätt att inleda järnvägstrafik samt i 24 § om den som ansöker om bankapacitet. En ansökan om bankapacitet som lämnas in av en museitrafikoperatör behandlas alltid som brådskande i enlighet med bestämmelserna i 23 §.

55 §

Trafiktillstånd

För banhållningsrelaterad trafik i enlighet med 53 § och för museitrafik i enlighet med 54 § krävs Järnvägsverkets trafiktillstånd.

Trafiktillstånd beviljas på ansökan för högst fem år i sänder, om

1) sökanden har en sådan ansvarsförsäkring som avses i 11 § eller något annat motsvarande arrangemang,

2) de personer som sköter den sökandes trafik har den kompetens som krävs för dessa uppgifter,

3) den materiel som sökanden använder för trafiken är godkänd och uppfyller de krav som ställts på den,

4) sökanden har ett system för säkerställande av hanteringen av de risker som är fast förknippade med organisationens verksamhet.

56 §

Anslutning av privata spåranläggningar till statens bannät

Järnvägsföretag samt andra privaträttsliga bolag och sammanslutningar samt kommuner och

statliga myndigheter kan ansluta sina spår till statens bannät, om Banförvaltningscentralen för anslutningen beviljar ett tillstånd för anslutning av privat spåransläggning. Banförvaltningscentralen och tillståndshavaren skall sinsemellan avtala om ibruktagande och underhåll av anslutningen.

57 §

Skyldighet att tillhandahålla tjänster

Järnvägsföretag, internationella sammanslutningar av järnvägsföretag samt bolag och andra sammanslutningar som tillhandahåller tjänster för järnvägstrafik är skyldiga att på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt mot ersättning tillhandahålla järnvägsoperatörer sådana bantillträdestjänster och spårförbindelser som avses i punkt 2 i bilaga II till kapacitets- och banavgiftsdirektivet, om tjänsterna tillhandahålls av endast ett bolag eller en annan sammanslutning och om tjänsterna inte rimligen kan ordnas på något annat sätt. Skyldigheten att tillhandahålla tjänster gäller dock inte om tjänsten i fråga är i företagets eller en annan sammanslutnings eget bruk eller om tjänsten är nödvändig för företagets eller sammanslutningens eget behov.

Ersättningen skall vara likvärdig för samtliga järnvägsföretag och rimlig i förhållande till kostnaderna för tjänsterna och en skälig vinst. I prissättningen av tjänster får inte finnas ogrundade villkor eller begränsningar och inte heller villkor eller begränsningar som uppenbart begränsar konkurrensen.

Ett järnvägsföretag har rätt att använda privata spåransläggningar som leder till terminaler och hamnar som betjänar flera än en slutanvändare och rätt att tillhandahålla sina kunder tjänster i sådana terminaler och hamnar.

Närmare bestämmelser om de tjänster och spårförbindelser som avses i denna paragraf utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 §

Skyldighet att tillhandahålla utbildningstjänster

Bolag och andra sammanslutningar som tillhandahåller utbildningstjänster med anknötning till trafiksäkerhet enligt 7 § i lagen om trafiksäkerhetsuppgifterna i järnvägssystemet eller andra utbildningstjänster inom järnvägstrafiken skall på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt mot ersättning tillhandahålla utbildningstjänster till andra bolag och sammanslutningar som bedriver verksamhet enligt denna lag, om utbildningen behövs för uppfyllande av kraven för erhållande av säkerhetsintyg. Ersättningen skall vara likvärdig och rimlig i förhållande till kostnaderna för utbildningen och en skälig vinst.

Närmare bestämmelser om de utbildningstjänster som avses i 1 mom. kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

59 §

Kapacitetsanalys och kapacitetsförstärkningsplan

Om Banförvaltningscentralen med stöd av 19 § 2 mom. konstaterar att en järnvägslinje är överbelastad, skall den inom sex månader efter konstaterandet av överbelastningen göra upp en kapacitetsanalys. I analysen skall utredas orsakerna till överbelastningen och de åtgärder som Banförvaltningscentralen kan vidta för att eliminera eller minska överbelastningen på den järnvägslinje som är föremål för analysen.

Om Banförvaltningscentralen har gjort en kapacitetsanalys enligt 1 mom., skall den inom sex månader från det att analysen blivit klar göra upp en kapacitetsförstärkningsplan. I planen skall anges orsakerna till överbelastningen, den sannolika järnvägstrafikutvecklingen, hinder för utveckling av bannätet samt alternativ och kostnader för kapacitetsförstärkning, med beaktande av bedömningar utifrån en kostnadsnyttoanalys av de alternativ som har lagts fram samt förutsättningarna för ändring av avgifter som ansluter sig till banavgiften.

60 §

Krav som ställs på trafikledningstjänster och på besiktningstjänster för rullande järnvägsmateriel

Företag som tillhandahåller trafikledningstjänster samt besiktningstjänster för rullande järnvägsmateriel skall ha en av Järnvägsverket godkänd organisation som garanterar säkerheten och ett system för säkerställande av hanteringen av de risker som är fast förknippade med organisationens verksamhet. Järnvägsverket skall omedelbart underrättas om väsentliga ändringar i systemet. Tjänsterna skall på lika villkor tillhandahållas alla järnvägsföretag. Företag som tillhandahåller trafikledningstjänster skall i sin verksamhet iaktta kraven på god förvaltning.

Personer som besiktigar rullande järnvägsmateriel skall vara lämpliga för sådana uppgifter och yrkesmässigt kompetenta. Ett företag som sköter besiktning av rullande materiel skall i sin verksamhet i tillämpliga delar iaktta förvaltningslagen, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet och språklagen.

På den som är anställd hos ett företag som avses i 1 mom. skall bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas när han eller hon utför uppgifter enligt 26 eller 39 §.

61 §

Förberedelser för undantagsförhållanden och störningar under normala förhållanden

Järnvägsverket, Banförvaltningscentralen och järnvägsföretagen skall vidta sådana förberedelser att deras verksamhet så störningsfritt som möjligt kan fortsätta också under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen (1080/1991) samt vid därmed jämförbara störningar under normala förhållanden. Järnvägsverket och Banförvaltningscentralen skall förutom att säkerställa sin egen verksamhet se till att bannätet hålls i trafikabelt skick också under oli-

ka slag av undantagsförhållanden och vid störningar.

Förberedelserna leds och samordnas av ministeriet, som ger nödvändiga anvisningar om detaljerna i förberedelserna och beredskapsplaneringen.

62 §

Myndigheters rätt att få upplysningar för bestämmande av banavgifter samt för statistik och forskning

Järnvägsoperatörerna skall på begäran lämna Banförvaltningscentralen de uppgifter om sin ekonomi och trafik som Banförvaltningscentralen behöver för att bestämma banavgifter samt för statistik och forskning. Även Järnvägsverket har samma rätt att få upplysningar för statistik och forskning.

63 §

Järnvägsföretags bokföring

Järnvägsföretagen skall i sin bokföring iaktta de bestämmelser som gäller inom Europeiska gemenskapen och i Finland. Dessutom skall järnvägsföretagen göra upp en kalkyl över godstrafikens lönsamhet samt en årlig sammanställning av sina produktionstillgångar, deras värde och de ekonomiska ansvarsförbindelser som har samband med dem. Sammanställningen skall offentliggöras. Inkomster av persontrafik som upphandlas som offentliga tjänster skall bokföras separat och får inte användas för att täcka kostnaderna för annan affärsverksamhet.

64 §

Vite samt hot om tvångsutförande och hot om avbrytande

Järnvägsverket och Banförvaltningscentralen kan förena förelägganden eller förbud som de har meddelat med stöd av denna lag med vite eller med hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande i enlighet med viteslagen (1113/1990).

65 §

Rättelseyrkande

En part får söka rättelse hos Järnvägsverket, om beslutet gäller

- 1) prioritetsordningen i enskilda fall vid tilldelning av bankapacitet,
- 2) banavgiften,
- 3) tilldelningen av bankapacitet,
- 4) beviljande av brådskande bankapacitet, eller
- 5) ett intyg om överensstämmelse eller ett provningsintyg som utfärdas av ett anmält organ.

Ett beslut i vilket rättelse får sökas får inte överklagas genom besvär. Till beslutet skall fogas anvisningar om rättelseyrkande. Rättelse skall sökas inom 30 dagar från delfäendet av beslutet.

Järnvägsverket skall avgöra ett i denna paragraf avsett rättelseyrkande inom två månader från det att den som yrkat på rättelse har tillställt verket alla de uppgifter som behövs för avgörandet. I ärenden som gäller prioritetsordningen i enskilda fall, tilldelningen av bankapacitet och beviljande av brådskande bankapacitet skall beslut med anledning av ett rättelseyrkande emellertid ges inom tio dagar från det att alla nödvändiga uppgifter har inkommit.

66 §

Ändringssökande

Beslut som Järnvägsverket och Banförvaltningscentralen har fattat med stöd av 64 § får överklagas i enlighet med viteslagen. Beslut som Järnvägsverket har fattat med stöd av 52 § för att avgöra meningsskiljaktigheter om tillhandahållande eller prissättning av tjänster som avses i 57 och 58 § får överklagas genom besvär hos marknadsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). Beslut som Järnvägsverket gett med anledning av rättelseyrkande enligt 65 § eller annars samt Banförvaltningscentralens eller ministeriets beslut får överklagas i enlighet med förvaltningsprocesslagen.

Om ministeriet inte har gett ett beslut på en ansökan om koncession inom den tid som anges i 7 § 3 mom. eller om Järnvägsverket inte inom den tid som anges i 65 § 3 mom. har avgjort ett rättelseyrkande eller inom den tid som anges i 33 § avgjort ett ärende om beviljande eller godkännande av ett säkerhetsintyg eller säkerhetstillstånd kan sökanden anföra besvär. Besvären anses då avse ett avslagsbeslut med anledning av ansökan. Sådana besvär kan anföras tills ett beslut med anledning av ansökan har getts. Ministeriet och Järnvägsverket skall underrätta besvärmyndigheten om att beslut har getts. I fråga om anförande och behandling av besvär som avses i detta moment gäller i övrigt i tillämpliga delar förvaltningsprocesslagen.

67 §

Lagens förhållande till konkurrenslagstiftningen

Om ett ärende som Järnvägsverket behandlar gäller ett förfarande som kan bryta mot bestämmelserna om konkurrensbegränsningar i lagen om konkurrensbegränsningar (480/1992), kan Järnvägsverket hänskjuta ärendet till behandling i enlighet med nämnda lag till den del det är fråga om konkurrensbegränsningar.

När järnvägsmarknadens konkurrensbegränsningar och deras skadliga verkningar bedöms skall också denna lag och de föreskrifter och bestämmelser som utfärdats med stöd av den beaktas.

68 §

Straffbestämmelser

Den som utan giltig koncession bedriver koncessionspliktig järnvägstrafik skall för *olovligt bedrivande av järnvägstrafik* dömas till böter.

Den som uppsåtligen

- 1) bedriver järnvägstrafik utan de förutsättningar som avses i 12 §,
- 2) utnyttjar bankapacitet i strid med 22 §,
- 3) bedriver banhållningsrelaterad trafik eller museitrafik utan trafikillstånd enligt 55 §,

4) obehörigen rör sig eller vistas på bangårdsområde, spår eller järnvägsbro eller i järnvägstunnel som allmänheten inte har tillträde till,

skall, om inte gärningen är ringa eller om inte strängare straff bestäms någon annanstans i lag, för *brott mot järnvägslagstiftningen* dömas till böter.

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet i strid med 35 § 1 mom. eller 45 § 1 mom. eller i strid med föreskrifter som utfärdats med stöd av 28 § 2 mom. tar i bruk, bygger om eller moderniserar ett delsystem eller en driftskompatibilitetskomponent eller använder, på marknaden släpper ut, saluför, säljer eller annars överlåter ett delsystem eller en driftskompatibilitetskomponent skall, om inte gärningen är ringa eller om inte strängare straff bestäms någon annanstans i lag, för *brott mot kraven på driftskompatibilitet hos järnvägssystem* dömas till böter.

Den som bryter mot en förpliktelse som har ålagts eller ett förbud som har meddelats med stöd av denna lag och som förenats med vite, hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande kan inte med stöd av 3 mom. dömas till straff för samma gärning.

69 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs järnvägslagen av den 7 mars 2003 (198/2003) och lagen av den 28 juni 2002 om driftskompatibiliteten hos det transeuropeiska järnvägssystemet (561/2002) jämte ändringar.

Lagens 16 § 1 mom. 2 punkt och 34 § 3 mom. tillämpas från och med den 1 januari 2007.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

70 §

Övergångsbestämmelser

En koncession som har beviljats med stöd av 5 § i den järnvägslag som upphävs genom denna lag, nedan *den gamla lagen*, är i kraft ett år efter det att denna lag har trätt i kraft, som en koncession enligt denna lag. Koncessionshavaren skall därefter inneha en sådan koncession för bedrivande av järnvägstrafik som avses i denna lag.

De säkerhetsintyg som beviljats med stöd av 11 § i den gamla lagen gäller som sådana till den 1 maj 2007, varefter järnvägsföretag skall inneha ett säkerhetsintyg enligt 31 § i denna lag.

Banförvaltningscentralen skall ha ett säkerhetstillstånd enligt 32 § samt bolag och andra sammanslutningar som bedriver banhållningsrelaterad trafik och museitrafikoperatörer ett trafikstillstånd enligt 55 § före den 1 maj 2007.

Föreskrifter som Banförvaltningscentralen har utfärdat med stöd av 6 § i lagen om statens bannät, banhållningen och användningen av bannätet (21/1995) och 3 § 2 och 3 mom. i lagen om driftskompatibiliteten hos det transeuropeiska järnvägssystemet tillämpas som sådana tills annat bestäms eller föreskrivs om deras tillämpning. Privata anslutningar som grundar sig på 12 § i lagen om statens bannät, banhållningen och användningen av bannätet eller som har beviljats av Banförvaltningscentralen förblir i kraft som sådana.

Beslut om tilldelning av bankapacitet som Banförvaltningscentralen fattat i enlighet med 4 kap. i den gamla lagen tillämpas som sådana tills något annat bestäms om tilldelning av bankapacitet med stöd av 22 §.

Bankapacitet för inhemsk godstrafik som beviljats i enlighet med 4 kap. i den gamla lagen får till och med den 31 december 2006 användas endast av ett dotterbolag till det aktiebolag som avses i 1 § i lagen om ombildande av Statsjärnvägarna till aktiebolag (20/1995), om dotterbolaget bedriver järnvägstrafik.

De föreskrifter som Banförvaltningscentralen meddelat med stöd av 26 § 5 mom. i den gamla lagen tillämpas som sådana tills något an-

nat med stöd av 34 § 4 mom. bestäms eller föreskrivs om deras tillämpning.

Lag

om ändring av lagen om trafiksäkerhetsuppgifterna i järnvägssystemet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 december 2004 om trafiksäkerhetsuppgifterna i järnvägssystemet (1167/2004) 6 §, 7 § 1 och 3 mom., 8 § 3 mom., 10 § 2 och 3 mom., 11 och 14 §, 16 § 3 mom. 4 punkten samt 20 och 23 §, och
fogas till 25 § nya 5—8 mom. som följer:

6 §

Godkännande av läroanstalt

Järnvägsverket godkänner som anordnare av utbildning enligt denna lag ett sådant bolag eller annat samfund (*läroanstalt*) som ger trafiksäkerhetsutbildning och vars anställda har sådan god yrkeskunskap om järnvägssystemet som förutsätts för utbildningsuppgiften.

7 §

Utbildningsprogram samt kompetens som motsvarar utbildningen

Järnvägsverket godkänner utbildningsprogrammen för trafiksäkerhetsuppgifter. Ett utbildningsprogram skall omfatta åtminstone järnvägssystemets grunder, de bestämmelser och föreskrifter som skall tillämpas i uppgifterna samt introduktion i de uppgifter som avses i utbildningsprogrammet.

Ett utbildningsprogram kan begränsas till endast en del av de uppgiftshelheter som nämns i 2 mom. För trafiken på privata spåranläggningar kan Järnvägsverket godkänna ett utbildningsprogram som är anpassat till trafikens art och omfattning på de privata spåranläggningarna.

8 §

Giltigheten för kompetens

Repetitionsutbildning får ges av en läroanstalt som avses i 6 § eller av en sådan i trafiksäkerhetsfrågor insatt person som Järnvägsverket har godkänt för uppgiften.

10 §

Särskilda krav på hälsotillståndet

Järnvägsverket kan meddela närmare föreskrifter om de krav på sinnesfunktionerna som ställs för respektive uppgift samt om sjukdomar, lyten, skador och andra nedsättningar av funktionsförmågan som påverkar skötseln av trafiksäkerhetsuppgifter eller om andra motsvarande egenskaper som försämrar skötseln av en trafiksäkerhetsuppgift samt om bedömningen av dessa.

Järnvägsverket kan dessutom meddela närmare föreskrifter om grunderna och metoderna för medicinsk bedömning av hälsotillståndet enligt 1 mom.

11 §

Godkännande av sakkunnigläkare och andra sakkunniga

Järnvägsverket godkänner på ansökan legitimerade läkare för bedömning av hälsotillståndet hos trafiksäkerhetspersonal och för bedömningsförfarandet (*sakkunnigläkare inom järnvägsbranschen*). Läkarna skall vara särskilt insatta i trafikmedicin och ha goda insikter i och praktisk erfarenhet av hälsotillstånd som krävs i järnvägstrafik.

För hälsoundersökningar av trafiksäkerhetspersonal godkänner Järnvägsverket på ansökan yrkesutbildade personer inom företagshälsovården som arbetar på en företagshälsovårdsstation. De som godkänns skall ha tillräckliga insikter i de särskilda krav som arbetet ställer på dem som arbetar med trafiksäkerhetsuppgifter inom järnvägsbranschen.

14 §

Beviljande av dispens

Järnvägsverket kan av särskilda skäl bevilja dispens i fråga om den uppgiftsbaserade kompetensen och hälsotillståndskraven för trafiksäkerhetsuppgifter. Dispens kan beviljas tills vidare eller för viss tid. Beviljandet av dispens får inte äventyra säkerheten i järnvägstrafiken.

16 §

Kompetensregister

— — — — —
I registret införs uppgifter om utfärdande av kompetensbevis, övervakning av kompetensen samt följande uppgifter som behövs för annan behandling av kompetensärenden:
— — — — —

4) uppgifter om dispens som beviljats av Järnvägsverket.
— — — — —

20 §

Tillsyn

Järnvägsverket övervakar att behörighetsvillkoren för trafiksäkerhetsuppgifter uppfylls.

Järnvägsverket övervakar också den verksamhet som läroanstalter, repetitionsutbildare, sakkunnigläkare inom järnvägsbranschen och yrkesutbildade personer inom företagshälsovården utövar när de sköter uppgifter enligt denna lag.

Registeransvariga, verksamhetsutövare, läroanstalter, repetitionsutbildare, de som sköter trafiksäkerhetsuppgifter, yrkesutbildade personer inom företagshälsovården och sakkunnigläkare inom järnvägsbranschen skall utan hinder av sekretessbestämmelserna lämna Järnvägsverket de uppgifter som behövs för att det skall kunna utföra sitt tillsynsuppdrag enligt denna paragraf.

23 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som Järnvägsverket har meddelat med stöd av denna lag får sökas genom besvär så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Beslutet skall iakttas trots besvär om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

25 §

Övergångsbestämmelser

— — — — —
De utbildningsprogram som Banförvaltningscentralen har godkänt med stöd av 7 § 1—3 mom. och de föreskrifter som Banförvaltningscentralen har meddelat med stöd av 10 § 2 och 3 mom. tillämpas som sådana tills Järnvägsverket meddelat ersättande utbildningsprogram och föreskrifter som också trätt i kraft.

Ett godkännande av läroanstalt som Banförvaltningscentralen gett med stöd av 6 § och ett godkännande av en person för givande av repetitionsutbildning som centralen gett med stöd 8 § 3 mom. gäller ett år från lagens ikraftträdande,

varefter läroanstalten och repetitionsutbildaren skall ha ett av Järnvägsverket givet godkännande för uppgiften.

Ett godkännande av sakkunnigläkare inom järnvägsbranschen som Banförvaltningscentralen gett med stöd av 11 § 1 mom. och ett godkännande av yrkesutbildade personer inom företagshälsovården som arbetar på en företagshälsovårdsstation som centralen gett med stöd av 11 § 2 mom. gäller som sådana till och med den 31 maj 2007, varefter sakkunnigläkare inom järnvägsbranschen och yrkesutbildade personer

inom företagshälsovården skall ha ett av Järnvägsverket givet godkännande för uppgiften.

En dispens i fråga om hälsotillståndskraven som Banförvaltningscentralen har beviljat med stöd av 14 § gäller som sådan till nästa periodiska hälsoundersökning enligt 12 § 4 mom. eller till en hälsoundersökning som en sakkunnigläkare inom järnvägsbranschen föreskrivit särskilt, varefter den som sköter trafiksäkerhetsuppgifter skall ha en av Järnvägsverket beviljad dispens för uppgiften.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 6 och 12 § i lagen om transport av farliga ämnen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 2 augusti 1994 om transport av farliga ämnen (719/1994) 6 § 1 mom. och 12 § 3 mom., sådana de lyder i lag 215/2005, som följer:

6 §

Övriga myndigheter

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och av bestämmelser som utfärdats med stöd av den utövas av Sjöfartsverket, Luftfartsförvaltningen, tullverket, polismyndigheterna, Järnvägsverket, gränsbevakningsväsendet, hamnmyndigheterna, säkerhetsteknikcentralen, Fordonsförvaltningscentralen, strålsäkerhetscentralen och arbetarskyddsmyndigheterna, var och en inom sitt verksamhetsområde, enligt vad som bestäms i denna lag och närmare genom förordning av statsrådet. I fråga om dessa myndigheters övriga uppgifter inom sitt verksamhetsområde i anslutning till transport eller tillfällig förvaring av farliga ämnen samt om inhemska och utländska myndigheters samarbete bestäms genom denna lag och vid behov genom förordning av statsrå-

det. Genom förordning av statsrådet kan bestämmas om uppgifter som ankommer även på andra myndigheter inom deras verksamhetsområden och som avser att garantera säker transport av farliga ämnen.

12 §

Transport och tillfällig förvaring i transportkedjan

Ett järnvägsföretag skall ha en uppdaterad säkerhetsutredning för en bangård genom vilken betydande mängder farliga ämnen transporteras. Järnvägsverket godkänner bangårdarnas säkerhetsutredningar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 3 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i ändringarna i konventionen om internationell järnvägstrafik (COTIF) som hör till området för lagstiftningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 16 juni 2004 om sättande i kraft av de bestämmelser i ändringarna i konventionen om internationell järnvägstrafik (COTIF) som hör till området för lagstiftningen (525/2004) 3 § 1 mom. som följer:

3 § Denna lag träder i kraft den 20 .

Behörig myndighet

Järnvägsverket är den behöriga myndighet som avses i artikel 5 i bihang G (ATMF) till COTIF-konventionen.

Helsingfors den 8 juni 2006
